

<p style="text-align: center;">BACCALAURÉAT FRANÇAIS INTERNATIONAL SESSION 2024</p>
--

SECTION : NORVEGIENNE

ÉPREUVE : APPROFONDISSEMENT CULTUREL ET LINGUISTIQUE

DURÉE TOTALE : 4 HEURES

PARCOURS BILINGUE, TRILINGUE ET QUADRILINGUE

Le candidat traitera un sujet au choix parmi les deux sujets proposés.
Le dictionnaire unilingue dans la langue de la section est autorisé.

Les dictionnaires sous forme électronique ne sont pas autorisés.

L'usage de la calculatrice est strictement interdit.

Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.
Ce sujet comporte 7 pages numérotées de 1/7 à 7/7.

Le candidat mentionne sur sa copie le parcours suivi

Du skal svare på en av de to oppgavene under.

BFI – skjønnlitteratur:

Oppgave 1.

Analyser de to tekstutdragene hentet fra romanen *Amtmannens døtre* og dramaet *Et dukkehjem* i forhold til innhold, tema og skrivestil.

Forklar videre hvordan realismens periode inneholdt både poetisk og kritisk realisme. Bruk gjerne konkrete eksempler fra de to tekstutdragene i forklaringen din.

BFI – sakprosa:

Oppgave 2.

Ta utgangspunkt i intervjuet med leder av Norske Samers Riksforbunds Ungdomsutvalg og Fosen-aktivist Elle Márget Nystad på 24 år. Hva er kampsakene hun kjemper for, og hvilket bilde gir hun av samenes plass i Norge i 2023?

Elle Márget Nystad kommer inn på fornorskingspolitikken som foregikk i Norge fra rundt 1850. Forklar kort hva denne språkpolitikken gikk ut på og hva det hadde å si for det samiske språket.

Traitez au choix l'une des deux propositions suivantes.

BFI – fiction :

Sujet 1.

Analysez les deux extraits de texte, du roman *Amtmannens døtre* (1854) et du drame *Et dukkehjem* (1879), en portant attention au contenu, au thème du texte et aux styles d'écriture. Expliquez ensuite comment la période du réalisme contenait à la fois du réalisme poétique et du réalisme critique. Évoquez, si vous le pouvez, des exemples littéraires spécifiques.

BFI – non fiction :

Sujet 2.

L'extrait de texte est une interview du Président du Comité de Jeunesse des Samis et activiste du Fosen, Elle Mársgget Nystad qui a 24 ans.

Quels sont les enjeux pour lesquels elle se bat et quelle image donne-t-elle de la place des Samis en Norvège en 2023 ?

Elle Mársgget Nystad parle de la politique de « norvégisation » menée en Norvège vers 1850. Expliquez brièvement en quoi consistait cette politique de « norvégisation » et comment cela a affecté la langue Sami.

Tekstutdrag 1 a.

Amtmannens døtre

av Camilla Collett (utdrag)

«O, i disse ord ligger liksom summen av mine dunkle¹ barnesorger! Lykkelige barn, hvis største frykt har vært den for en bortkommen² skolebok, som ikke har kjent andre sorger enn tapet av deres dukke! Ved hvilken dunkel tilskikkelse³ ble mitt sinn så tidlig vakt til en betraktning av livets alvorlige sider, til en dyp sorg, en angst over det, vi kaller vår bestemmelse⁴? – Vår bestemmelse er å giftes, 5 ikke å bli lykkelige. I den forstand har jeg sett begge mine eldre søstre oppfylle deres bestemmelse. De tok deres menn med overlegg⁵, frivillig, og dog⁶ ville de ikke under noen omstendighet selv ha valgt dem. Hvor levende⁷ står disse scener ennå ikke for meg; de gjorde et inntrykk på meg, som aldri kan utslettes⁸. Om begge mine svogere⁹, som fulgte etter hverandre som lærere her i huset, har jeg den ubehageligste erindring¹⁰. Da Marie ble forlovet med Broch, denne sære, stive, utålelige¹¹ 10 pedant¹², som hun så mange ganger selv hadde ledd av, var jeg ennå ganske liten, men jeg husker det godt ennå. Da vi var samlet, og det ble forkynt¹³, sa jeg til ham: hvor kan du tro det, hun vil bare narre deg! Marie – som så tidlig skulle dø – ble først ofret; hun var den eldste. Hun skal ha vært så vakker, men jeg har intet bestemt inntrykk av det, kanskje hennes skjønnhet hadde dette alvorligere, åndelige preg, som et barn ikke forstår. Men Louise var frisk og strålende som en vårdag, da hun 15 kom hjem etter to års fravær i København hos Tante. Denne skjønnhet, det fremmede snittet på hennes klær, hennes utvungne og dog sirlige vesen¹⁴ gjorde et dypt inntrykk på meg. Det var, som om alt, hva hun rørte ved, ble forskjønnet¹⁵. Jeg så opp til denne søster med en art stum beundring.»

(Tekstutdrag fra Camilla Colletts *Amtmannens døtre*, 1854)

---

¹ Mørke, dystre

² Bortkomne = noe man har mistet

³ «Hva var hensikten med at jeg skulle oppleve denne mørke hendelsen»

⁴ Vår skjebne, det som er bestemt for oss

⁵ En gjennomtenkt handling

⁶ Dog = likevel

⁷ «Jeg kan fortsatt se for meg hva som skjedde»

⁸ Forsvinne

⁹ En svoger er gift med din søster

¹⁰ Minner, når man tenker tilbake

¹¹ Umulig å like

¹² En person som er overdrevent opptatt av detaljer

¹³ Sagt

¹⁴ Hennes naturlige og velpleide person

¹⁵ Vakkert

Tekstutdrag 1 b.

Et dukkehjem

av Henrik Ibsen (utdrag)

«**Nora:** Der er vi ved saken. Du har aldri forstått meg. – Der er øvet mye urett¹ imot meg, Torvald. Først av pappa og siden av deg.

Helmer: Hva? Av oss to, – av oss to der har elsket deg høyere enn alle andre mennesker?

Nora (ryster² på hodet): I³ har aldri elsket meg. I har bare syntes det var fornøylig⁴ å være forelsket
5 i meg.

Helmer: Men, Nora, hva er dette for ord?

Nora: Ja, det er nu så, Torvald. Da jeg var hjemme hos pappa, så fortalte han meg alle sine meninger, og så hadde jeg de samme meninger; og hvis jeg hadde andre, så skjulte jeg det; for det ville han ikke ha likt. Han kalte meg sitt dukkebarn, og han lekte med meg som jeg lekte med mine
10 dukker. Så kom jeg i huset til deg –

Helmer: Hva er det for uttrykk du bruker om vårt ekteskap?

Nora (uforstyrret): Jeg mener, så gikk jeg fra pappas hender over i dine⁵. Du innrettet alle ting etter din smak⁶, og så fikk jeg den samme smak som du; eller jeg lot bare så; jeg vet ikke riktig – ; jeg tror det var begge dele; snart det ene og snart det annet. Når jeg nu ser på det, så synes jeg jeg har
15 levet her som et fattig menneske – bare fra hånden og i munnen⁷. Jeg har levet av å gjøre kunster for deg, Torvald. Men du ville jo ha det så. Du og pappa har gjort stor synd imot meg. I er skyld i at der ikke har blitt noe av meg.»

(Tekstutdrag fra Henrik Ibsens *Et dukkehjem* fra 1879)

---

¹ Urettferdig, ikke riktig

² Rister

³ I = dere

⁴ Morsomt

⁵ Hun ble gitt bort som om hun var et objekt

⁶ Du bestemte alt

⁷ Et menneske som har levd et begrenset liv og ikke har fått bestemme noe selv

Tekst 2.

«Fosen-aktivist om myndighetenes behandling av samene: – Ren ondskap»

Fornorsking av samene pågår fortsatt, mener ledestjerne Elle Mársgget Nystad. – Bare på en sluere¹ og mer usynlig måte. – Hjemme i Karasjok bodde jeg jo i en boble. Elle Mársgget Nystad (24) er en av frontfigurene under Fosen-aksjonene i Oslo. Hun er også valgt ut blant årets ledestjerner i D2². Nå sitter hun i *gákti*, samekofte³, på en kafé midt i Storgata i Tromsø og snakker om oppveksten, som hun beskriver nærmest som et slags samisk paradisi. – I Karasjok var det samiske i sentrum. Morsmålet mitt er samisk. Majoriteten snakker samisk. Det var ikke før jeg flyttet fra Karasjok at jeg innså at det ikke er alle som har det så godt og trygt. (...)

EKSISTENS

Kanskje er det en nordnorsk likefremhet: Hun er både vennlig og snakkesalig, men et temperament pipler fort frem når hun beveger seg inn på det hun opplever som urettferdig. For eksempel norske myndigheters behandling av samene: – Ren ondskap. (...) – Fordi myndighetene hele tiden jobber med å avvikle⁴ kulturen vår, og språket vårt. Jeg vil påstå at fornorskingen fortsatt pågår, men bare på en sluere og mer usynlig måte. Ta for eksempel skoleverket. Hvorfor undervises det ikke i samisk historie ved alle norske skoler? (...) «Majoritetsbefolkningen», sier hun konsekvent om den delen av Norges befolkning som ikke tilhører en minoritet. – Jeg føler jo at majoritetsbefolkningen har et valg – om hva slags saker de har lyst til å engasjere seg i. Som å hjelpe barn i krig eller flyktninger. Men som same har du ikke egentlig et valg. Som same *må* du engasjere deg i det samiske – fordi det handler om din egen identitets eksistens. Ditt eget folks eksistens.

RUNEBOMMEN⁵

Som leder av Norske Samers Riksforbunds ungdomsutvalg (NSR-N) er Elle Nystad den av Fosen-aksjonistene som har holdt kontakt med myndighetene. Sammen med musiker og medaktivist Ella Marie Hætta Isaksen har Nystad også hatt ansvaret med å uttale seg til mediene. Men hun startet med en Youtube-kanal, det var like etter at hun hadde flyttet til Tromsø i 2020. Da hadde hun først bodd ett år i Oslo, jobbet i Samisk barnehage på Tøyen, før hun flyttet nordover igjen for å gi seg i kast med jusstudiet. – Jeg fikk jo det inntrykket i Oslo, at det ikke var så stort samisk miljø der. Samtidig hadde jeg jo mange samiske venninner. Men de hadde ikke fått samisk undervisning, de hadde ikke fått høre språket hver dag, så da tenkte jeg: «Hvordan kan jeg bidra? Samisk er jo morsmålet mitt, jeg har den kunnskapen.» Så da startet jeg en samisk Youtube-kanal, som ungdom

¹ Slu er når du er slem og ondskapsfull, men klarer å skjule det

² Avisen Dagens Næringsliv og deres fredagsmagasin D2 løfter frem unge ledestjerner på under 30 år som gjennom gode ideer, handlekraft eller lederegenskaper bidrar til å gjøre verden litt bedre

³ Samenes nasjonaldrakt

⁴ Avslutte

⁵ Runebomme = en sametromme som blant annet brukes i religiøse seremonier og ritualer

30 kan se på for å lære seg språket, og høre språket, hver dag. Hun smiler så vidt. – Det ble veldig godt tatt imot. Det var sånn «yes, vi har ventet på dette her». (...) – Det var litt sånne *blogs*, hvor jeg snakket samisk. Jeg prøvde meg også på noen språkkurs, helt sånn *basics*. I en periode laget jeg også det jeg kaller samiske formidlingshistorier. Det var litt sånn: «Dette visste du kanskje ikke om samisk historie.» (...)

FRAKTET BORT

35 23. februar i år, 500 dager etter Høyesteretts dom i den såkalte Fosen-saken, var Nystad en av 19 unge samer og naturvernere som tok seg inn i Olje- og energidepartementet, for å protestere mot regjeringens manglende respons på høyesterettsdommen fra 2021. Selve konflikten hadde da pågått siden 2010, fra da det ble gitt konsesjon til utbygging av to vindkraftverk midt i samenes vinterbeiteområde⁶ i Fosen reinbeitedistrikt i Trøndelag. Saken endte i rettssystemet, og
40 i høyesterettsdommen ble det slått fast: Reindriftssamenes rettigheter var brutt, med bakgrunn i artikkel 27 i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter. – Disse vindturbinene⁷ hindrer reindriften i så stor grad at samene i Fosen ikke kan drive med reindrift lenger. FN-konvensjonen handler jo om nettopp dette at man ikke skal hindre urfolk eller andre minoriteter i å utøve sin kultur, sier Nystad.

45 Demonstrasjonene fikk umiddelbart stor oppmerksomhet. Greta Thunberg, den svenske klimaaktivisten, sluttet seg på et tidspunkt til aksjonistene i Oslo. Og det som hadde begynt med en liten gruppe aktivister samlet i foajeen i Olje- og energidepartementet, økte i omfang for hver dag som gikk. – Først stengte vi ett departement, og så flere departementer. Til sammen tror jeg det ble
50 ti departementer. Nystad smiler, litt stolt, får man anta: Gjennom hele uken nektet demonstrantene å møte representanter for regjeringen med mindre det kom en offentlig unnskyldning, og en anerkjennelse av at det som pågikk i Fosen, var et menneskerettighetsbrudd. Bildene gikk samtidig verden rundt: unge mennesker i samekofter, båret ut av uniformerte betjenter. Til slutt kom statsminister Jonas Gahr Støre (Ap) på banen ved å si ja til et møte med aksjonistene. (...) Unnskyldningen og innrømmelsen kom. Men vindmøllene? De står fortsatt i Fosen. (...) – Men vi har
55 ikke tatt oss noen pause. Kamplysten er der fortsatt, og vi kommer ikke til å gi oss før disse vindmøllene er revet ned og rettighetsbruddet oppheves. Nå prøver vi å tenke på andre måter å påvirke dette på.

(Intervjuet med Elle Márget Nystad stod på trykk i magasinet D2 13.oktober 2023)

---

⁶ Naturområdet hvor reinsdyrene lever og spiser på vinteren

⁷ Vindmøller